

# Årsrapport 2025

Förskolenämnden

Rapport från  
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2026/12

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolag sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar.

På stadens webbplats, [start.stockholm/revision](http://start.stockholm/revision), finns revisionsrapporter publicerade. För att prenumerera på stadsrevisionens informationsbrev, uppge e-postadress till [revision.rvk@stockholm.se](mailto:revision.rvk@stockholm.se).

Till

Förskolenämnden

## Årsrapport 2025

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen för förskolenämndens verksamhet under 2025.

I likhet med föregående år bedömer revisorerna att förskolenämndens interna kontroll har varit delvis tillräcklig. Bedömningen grundas på att revisionens granskningar har visat på avvikelser inom det systematiska arbetsmiljöarbetet, dokumentation i tillsyn av fysisk barnsäkerhet hos de fristående förskolorna samt hantering av allmänna handlingar.

Revisorerna har den 25 mars 2026 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till förskolenämnden för yttrande.

Beslutat yttrande och justerat protokollsutdrag ska ha inkommit till [revision.rvk@stockholm.se](mailto:revision.rvk@stockholm.se) senast den 26 juni 2026. Av yttrandet bör det framgå vilka åtgärder som nämnden avser att vidta gällande revisionens rekommendationer.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Stefan Kindborg  
Ordförande

Christina Petersson  
Sekreterare

## **Sammanfattning**

Kommunallagen anger att revisionen årligen ska pröva om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna styrning och kontroll varit tillräcklig.

### **Verksamhet och ekonomi**

Utifrån genomförd granskning bedöms förskolenämnden i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Nämnden har i huvudsak uppnått kommunfullmäktiges övriga mål, reglementet samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts. Nämndens ekonomiska utfall avviker med 27 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Överskottet beror bland annat på, liksom föregående år, att utbetalade tilläggsbelopp till fristående förskolor och pedagogisk omsorg är lägre än budget.

### **Intern styrning och kontroll**

Förskolenämndens interna styrning och kontroll bedöms, liksom tidigare år, delvis vara tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att granskningar har visat på avvikelser gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet samt inom dokumentation i tillsynen av fysisk barnsäkerhet på de fristående förskolorna. Även stadsarkivets inspektion visar att nämnden brister i hantering av allmänna handlingar.

Revisionskontorets uppföljning av rekommendationer visar dock att nämnden har utvecklat den interna kontrollen inom ägar- och ledningsprövning av de fristående förskolorna.

# Innehåll

<b>1. Årets granskning .....</b>	<b>1</b>
<b>2. Verksamhet och ekonomi .....</b>	<b>2</b>
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.1.1 <i>Fullmäktiges inriktningsmål för välfärd .....</i>	<i>2</i>
2.1.2 <i>Fullmäktiges inriktningsmål för ekonomi, jobb och bostäder .....</i>	<i>3</i>
2.2 Ekonomiskt resultat.....	3
2.2.1 <i>Driftverksamhet.....</i>	<i>3</i>
<b>3. Intern styrning och kontroll .....</b>	<b>5</b>
3.1 Organisation och ansvarsfördelning .....	5
3.2 Riskanalys och internkontrollplan .....	6
3.3 Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning.....	6
3.4 Verksamhets- och ekonomistyrning.....	7
<b>4. Fördjupade granskningar.....</b>	<b>8</b>
4.1 Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet .....	8
4.2 Barnsäkerhet.....	9
4.3 Löneprocessen .....	11
4.4 Hantering av betalkort (First Card) .....	12
<b>5. Uppföljning av tidigare års granskning .....</b>	<b>13</b>
<b>Bilaga 1 Uppföljning av lämnade rekommendationer .....</b>	<b>14</b>
<b>Bilaga 2 Bedömningskriterier .....</b>	<b>16</b>

## 1. Årets granskning

Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. En uppföljning av hur nämnden har åtgärdat rekommendationer i tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 1.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen, god revisions sed i kommunal verksamhet och utifrån nämndens reglemente. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. I granskningen har revisorerna biträttats av stadens revisionskontor. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

Revisorerna träffade våren 2025 nämndens presidium för genomgång av 2024 års granskning och avstämning inför 2025.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningsledningen.

## 2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av nämndens ändamålsenlighet avseende verksamhet och ekonomi. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i avsnitt 4.

### 2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Fullmäktiges tre inriktningsmål uppfylls enligt nämnden. Nämnden bedömer vidare att 14 av fullmäktiges 15 verksamhetsområdesmål som rör nämnden har uppfyllts. Målet ”I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb” redovisas som delvis uppfyllt. Bedömningen grundas på att årsmålet för indikatorn ”att tillhanda plats för Stockholmsjobb” inte uppnås.

Revisionskontoret bedömer att den samlade rapporteringen i huvudsak ger rimliga förutsättningar för att bedöma uppfyllelsen av mål och reglemente. Den samlade rapporteringen beskriver även vilka åtgärder som nämnden planerar att vidta för det mål som inte uppnåtts.

Nedan analyseras kortfattat de mål som berör nämndens kärnverksamhet.

#### 2.1.1 Fullmäktiges inriktningsmål för välfärd

Fullmäktiges första inriktningsmål är ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden. Inriktningsmålet omfattar förskolenämndens kärnverksamhet eftersom målet beskriver utbildningsverksamhet samt förebyggande insatser för barn.

Förskolenämnden genomför stadsövergripande uppdrag i samverkan med andra nämnder, bland annat stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden. Nämnderna har under året upprättat flera riktlinjer och program som berör förskolan. Dessa omfattar exempelvis barnhälsa, barnsäkerhet, öppen förskola, riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg, skolbibliotek samt lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar. Dessa kommer, enligt nämnden, bidra till att förbättra, utveckla och säkra kvaliteten inom förskolorna.

Förskolenämndens kärnverksamhet består även av tillståndsgivning och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Under året har nämnden utvecklat tillsynsprocessen i syfte säkerställa en rättssäker, effektiv och tydlig myndighetsutövning. Nämnden har

till exempel implementerat riskurval vid planering av tillsyn. Metoden bygger bland annat på nämndens iakttagelser av huvudmannens ekonomiska situation, lämplighet samt resultat från tidigare enhetstillsyner. Under året har nämnden genomfört 14 oanmälda tillsyner (9 stycken 2024) och 73 planerade tillsyner (70 stycken 2024).

### 2.1.2 Fullmäktiges inriktningsmål för ekonomi, jobb och bostäder

Fullmäktiges tredje inriktningsmål är ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Inom inriktningsmålet redovisas målet ”Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb”. Förskolenämnden redovisar att verksamhetsområdesmålet bedöms uppnås. Detta trots att nämndens resultat i medarbetarenkäten inte uppnår kommunfullmäktiges årsmål för aktivt medskapande index 72 jämfört med målet 83 (utfall 74 år 2024). Revisionskontoret noterar även att resultatet är lågt jämfört med andra nämnder i Stockholms stad. Nämnden redovisar att åtgärder har vidtagits så som bland annat arbetsmiljökartläggning av extern konsult. Revisionskontoret har granskat det systematiska arbetsmiljöarbetet. Granskningen visar att nämnden fortsatt har utmaningar och behöver fortsätta vidta åtgärder för att förbättra arbetsmiljön (se avsnitt 4). Revisionskontoret delar därför inte förskolenämndens bedömning av verksamhetsområdesmålet.

## 2.2 Ekonomiskt resultat

Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

### 2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2025:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse 2025	Avvikelse 2025, %	Avvikelse 2024, %
Intäkter	293,6	290,2	-3,4	-1,2 %	1 %
Kostnader	-3 250,1	-3 219,6	30,5	0,9 %	0,8 %
Verksamhetens nettokostnader	-2 956,5	-2 929,4	27,1	0,9 %	1 %

Nämndens ekonomiska utfall avviker med 27,1 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Avvikelsen är 0,9 procent mot budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet därmed har uppnåtts.

Budgetavvikelsen hänför sig, liksom tidigare år, bland annat till lägre beviljade tilläggsbelopp till fristående förskolor och pedagogiska omsorger än budget (14,1 mnkr). Tilläggsbelopp beviljas när det finns barn med omfattande behov av särskilt stöd där extraordinära stödåtgärder behövs för att svara mot barnets stödbehov. Antal inkomna ansökningar är på samma nivå som föregående år. Dock har nämnden beviljat färre antal ansökningar. Nämnden beskriver att avslag av ansökningar dels beror på att de insatser huvudmannen beskriver i bidragsansökan inte har bedömts vara extraordinära. Dels att ansökan inte visar på att huvudmannen satt in ett extraordinärt särskilt stöd som svarar mot det omfattande stödbehovet.

Resterande del av den totala avvikelsen beror enligt nämnden på flera olika delar, bland annat minskad utbetalning av vikarieersättning till stadsdelsnämnderna samt färre utförda timmar för barnomsorg på obekvämlig arbetstid.

Jämfört med föregående år har verksamhetens intäkter minskat med -48,1 mnkr (-16,6 procent), vilket enligt nämnden beror på att statsbidraget för maxtaxa minskat mot 2024. Verksamhetens kostnader har minskat med 35,8 mnkr (1,1 procent) jämfört med år 2024, vilket enligt nämnden beror på lägre kostnader för förskolepeng på grund av minskat barnantal.

Förskolenämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

### **3. Intern styrning och kontroll**

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av nämndens interna styrning och kontroll. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i avsnitt 4.

Den samlade bedömningen är att nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten har varit delvis tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att granskningar visar att det finns vissa brister inom nämndens systematiska arbetsmiljöarbete samt dokumentation i tillsynen av fysisk barnsäkerhet inom de fristående förskolorna. Även stadsarkivets inspektion visar att nämnden brister i hantering av allmänna handlingar. Vidare visar revisionskontorets uppföljning av rekommendationer att nämnden har utvecklat den interna kontrollen inom ägar- och ledningsprövning av de fristående förskolorna.

#### **3.1 Organisation och ansvarsfördelning**

Nämnden har i huvudsak en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel.

Revisionskontoret har granskat nämndens systematiska arbetsmiljöarbete. Granskningen visar att det finns otydlighet och brister avseende dokumentation av det systematiska arbetsmiljöarbetet. I revisionskontorets genomförda enkätundersökning med förskoleförvaltningens medarbetare framkommer även att de inte upplever sin arbetsmiljömiljö som långsiktigt hållbar och att det finns en oro för att drabbas av arbetsmiljörelaterade skador.

Dataskyddsombudets årsrapport beskriver, liksom tidigare år, att nämnden inte fullt ut efterlever dataskyddsförordningen. Nämnden har under året vidtagit vissa åtgärder så som att ta fram lokala anvisningar för informationssäkerhet och hantering av informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter. Dock kvarstår fortfarande arbete med informationsklassning, registerförteckning, identifiering och konsekvensbedömning av behandlingar som bedöms ha hög risk.

### **3.2 Riskanalys och internkontrollplan**

Nämnden genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämndens väsentlighets- och riskanalys för 2025 omfattar väsentliga processer samt nämndens kärnverksamhet. Nämnden har fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Inga processer eller områden bedömdes av nämnden ha en hög risk. Det innebär att nämnden inte har fastställt en internkontrollplan för 2025, vilket även följer stadsledningskontorets anvisningar för intern kontroll.

Revisionskontorets stickprov av systematiska kontroller som finns angivna i väsentlighets- och riskanalysen, visar på att nämnden genomfört de kontroller som finns beskrivna. Nämnden rapporterar även i verksamhetsberättelsen att de följt upp de åtgärder som beskrivs i väsentlighets- och riskanalys för 2025.

Nämnden bedömer själv sammanfattningsvis den interna kontrollen som delvis tillräcklig. Bedömningen grundas på att arbetet med väsentlighets- och riskanalys och intern kontroll fortsatt behöver utvecklas på samtliga nivåerna i organisationer. Det handlar till exempel om att som bygga en systematisk verksamhetsnära kontrollmiljö för att tidigt upptäcka fel samt effektivt åtgärda när oönskade händelser uppstått. Revisionskontoret delar bedömningen.

### **3.3 Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning**

Revisionskontoret bedömer att nämndens rapportering i huvudsak ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Under året har förskolenämnden utvecklat rutiner och processer inom tillståndsprovning och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Revisionskontorets granskning av tillsyn av fysisk barnsäkerhet vid de fristående förskolorna visar dock på att det kvarstår visst arbete för att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning. Granskningen visade att i de flesta fall hade nämnden inte tydligt dokumenterats hur den fysiska barnsäkerheten hade granskats och observerats vid tillsynsärenden.

Revisionskontorets uppföljning av rekommendationer avseende ägar- och ledningsprovningen av de fristående förskolorna visar på att den interna kontrollen har stärkts. Rutiner och checklistor innehåller tydliga vägledningar om vilka källor som ska granskas, tillämpas och dokumenteras. Vid intervjuer med huvudmän uppges att kontroller av legitimation genomförs.

Stadsarkivet har genomfört en inspektion av nämndens hantering av allmänna handlingar. Inspektionsrapporten beskriver flertalet brister och förelägganden. Nämnden saknar till exempel aktuella hanteringsanvisningarna, arkivbeskrivning och bevarande förteckning. Vidare saknas en strategi/handlingsplan för hur den digitala informationen ska hanteras på lång sikt. Om åtgärder inte vidtas kan det riskera att allmänna handlingar bli svåråtkomliga, felaktigt hanterade, går förlorade eller exponeras för obehöriga. Detta kan även leda till bristande rättssäkerhet, minskad transparens och nämnden inte kan uppfylla sitt ansvar enligt arkivlagen. Nämnden uppger att under året har organisationen utvecklats och i samråd med stadsarkivet tagit fram en plan för hur nämndens arbete med föreläggandena ska bedrivas för att nämnden ska uppfylla kraven.

### **3.4 Verksamhets- och ekonomistyrning**

Nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat är i linje med fullmäktiges resultatkrav, se vidare avsnitt 2.1 och 2.2.

## 4. Fördjupade granskningar

Nedan redovisas de fördjupade granskningar som berört nämnden under året.

### 4.1 Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om förskolenämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av arbetsmiljöarbetet i enlighet med gällande lagstiftning, föreskrifter och fullmäktiges styrdokument.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av arbetsmiljöarbetet. Bedömningen grundas på att det finns avvikelser i efterlevnad av rutiner samt dokumentation av riskbedömningar, åtgärder och handlingsplaner. Även uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet bör stärkas.

Granskningen visar att nämnden har beslutat om mål kopplat till arbetsmiljöarbetet. Förvaltningsdirektören har i förvaltningens arbetsmiljöhandbok beslutat om en tydlig dokumenterad uppgiftsfördelning kopplat till arbetsmiljöansvaret samt rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utbildningar erbjuds regelbundet till chefer, medarbetare och skyddsombud.

Av granskningen framkommer att det finns en otydlighet kring var och hur delar av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska dokumenteras. Stickprovsgranskningen visar också att det finns behov av ökade förutsättningar inom förskoleförvaltningen rörande riskanalyser, riskbedömningar och upprättande av åtgärder och handlingsplaner i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Exempelvis visar revisionskontorets stickprovsgranskning att förskoleförvaltningens process kring att kartlägga och identifiera risker inom arbetsmiljön inte efterlevs fullt ut. Detta då enheterna inte har identifierat och dokumenterat risker kopplat till den fysiska, organisatoriska eller sociala arbetsmiljön. Avvikelser har också identifierats vid upprättandet av handlingsplaner kopplat till verksamhetsförändringar då planerna saknar tydlighet kring tidsramar, ansvar, uppföljning och utvärdering av åtgärder. Genomförd enkätundersökning indikerar att en stor del av förskoleförvaltningens medarbetare inte upplever sin arbetsmiljömiljö som långsiktigt hållbar och att det finns en oro för att drabbas av arbetsmiljörelaterade skador.

Granskningen visar att uppföljning sker av det systematiska arbetsmiljöarbetet och rapporteras till nämnd i enlighet med rutin.

Åtterrapportering har skett till nämnden i 2025 års verksamhetsberättelse. I uppföljningen identifieras förbättringsåtgärder. Granskningen visar att process kring att kartlägga och identifiera risker inom arbetsmiljön inte efterlevs fullt. Detta har även nämnden uppmärksammat i sin uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa tillräckliga arbetsätt så att regelverk, riktlinjer och rutiner för arbetsmiljö efterlevs fullt ut avseende upprättande av riskbedömningar och handlingsplaner.
- Säkerställa att det finns fastställda rutiner som omfattar det systematiska arbetsmiljöarbetet och tydliggör hur dokumentation ska ske.

## 4.2 Barnsäkerhet

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om förskolenämnden tillsynar barnsäkerhet hos de fristående förskolorna i enlighet med skollagen. År 2024 fanns det totalt 937 förskolor i Stockholms stad, av dessa var 439 (47 %) fristående förskolor.

I skollagen anges att tillsynen har till syfte att kontrollera om verksamheten uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Tillsynen omfattar bland annat området barnsäkerhet, vilket regleras i skollagen 8 kapitlet 2§. Förarbeten till lagparagrafen betonar att syftet med bestämmelserna är att förebygga ohälsa och i övrigt skapa en god inne- och utemiljö för barnen i förskolan. Det framgår dock inte exakt hur detta ska göras. I ett rättsfall och JO's dom (NJA 1984 s. 764, JO:s beslut med dnr 4162-1991 och 3360-1994) anges att det i tillsynsansvaret ingår att se till att barnet inte utsätts för risker i form av till exempel farliga utegårdar och lokaler, eller farliga kemikalier.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis tillsynar i enlighet med lagstiftning. Bedömningen grundar sig på att nämnden behöver tydliggöra sin dokumentation avseende tillsyn av fysisk barnsäkerhet.

Förskolenämnden har tagit fram en processkarta med ett övergripande bedömningsstöd samt stödmaterial som ska användas vid tillsyn av barnsäkerhet. I stödet anges att det vid tillsynen ska bedömas om huvudmannen ser till att förskolan erbjuder en trygg, säker och hälsosam miljö för förskolebarnen. Det innebär, enligt materialet, bland annat att det inte finns risker för att förskolebarn

utsätts för faror i form av brister i omsorg, olämpligt utformade lokaler eller farliga utegårdar.

Revisionskontoret har granskat ett antal pågående tillsynsärenden. I tillsynsutredningarna finns det dokumentation om på vilket sätt förskolepersonalen säkerställer tillsyn och uppsikt över barnen. Där emot visar granskningen av tillsynsärenden att det i de flesta fall inte dokumenterats tydligt hur den fysiska barnsäkerheten i övrigt har granskats och observerats vid besök. De intervjuade berättar att detta är ett utvecklingsområde, inom ramen för det pågående processutvecklingsarbetet, som identifierats av förskoleförvaltningen. Revisionskontoret anser att det är av vikt att nämnden tydligt dokumenterar sin tillsyn i enlighet intentionerna i skollagen 8 kapitlet 2§ gällande bland annat observation av risker för farliga utegårdar eller lokaler. För att säkerställa ett korrekt beslut måste det finnas tillräckligt med underlag i enlighet med förvaltningslagen. Det är därför av vikt att nämnden säkerställer att tillsynen av den fysiska barnsäkerheten är tydligt dokumenterad och tillräckligt omfattande för att ett korrekt beslut ska kunna fattas. Det möjliggör även att delegat får en tillräcklig insyn i ärendet innan beslut tas.

Vid intervjuerna framhålls dock att identifierade påtagliga fysiska barnsäkerhetsbrister alltid dokumenteras. Enligt de intervjuade ska bristerna fotograferas, omgående återkopplas till rektor och dokumenteras i en tjänsteanteckning. Vid anmälningar om barnsäkerhetsrisker görs en särskild utredning, där underlaget anpassas efter ärendets beskaffenhet. När förskoleförvaltningen identifierar brister i ett tillsynsärende kan nämnden besluta om olika ingripanden, exempelvis föreläggande, som därefter följs upp. Vid allvarliga säkerhetsbrister kan förskolenämnden även besluta om tillfälligt verksamhetsförbud, vilket också ha skett.

Vidare anger nämnden att på förekommen anledning kan förvaltningen vid observation i förskola upptäcka brister gällande den fysiska miljön. Kontakt tas då med bland annat miljöförvaltningen och Stockholms brandskydd. Dessa instanser genomför tillsyn, dokumenterar och fattar utifrån detta egna beslut utifrån sina respektive mandat. Nämnden anger även att den genomfört samordnad tillsyn vilket innebär att tillsynen sker tillsammans med andra tillsynsinstanser i lokalerna. Så har även skett under 2025 i ärenden.

Förskolenämnden har beslutat om riktlinjer för de fristående förskolorna. Syftet med dessa är, enligt skrivning i riktlinjen, att förtydliga nämndens krav på huvudmän som bedriver fristående förskola. Vid intervjuerna anges att riktlinjen ska ses som en beskrivning av den kvalitet som staden strävar efter. Riktlinjen är enligt intervjuer inte bindande och kan därför inte ligga till grund

för ett tillsynsbeslut. Nämnden anger att kommunfullmäktiges riktlinjer varken är en lag eller föreskrift vilket innebär att riktlinjen inte kan användas som grund för att förelägga en huvudman. Vidare informerar nämnden att riktlinjen för de fristående förskolorna kommer upphöra i och med de nya riktlinjerna om kö och placering som träder i kraft den 1 juli 2026. Då kommer det istället finnas ett stödmaterial för de fristående förskolorna, förvaltningens dokument för verkställighet.

I riktlinjerna för de fristående förskolorna anges bland annat huvudmannens ansvar för barnsäkerhet. Där anges bland annat att huvudmannen ska ha ett systematiskt brandskyddsarbete. Respektive förskola ska minst årligen genomföra en barnsäkerhetsrond av förskolans inne- och utemiljö. Huvudmännens tillämpning av områdena som anges i riktlinjerna ska rapporteras till förskolenämnden i huvudmännens årliga egenkontroll. Nämnden genomför ingen kvalitetssäkring eller verifiering av att riktlinjernas, det vill säga den brand- och barnsäkerhet som nämnden önskar, tillämpas av huvudmännen.

Nämnden rekommenderas att:

- Utveckla dokumentationen i tillsynsärendet gällande fysisk barnsäkerhet.

### **4.3 Löneprocessen**

Revisionskontoret har genomfört en granskning i syfte att bedöma om förskolenämnden har en tillräcklig intern kontroll i processen för löneadministration.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis säkerställt en tillräcklig intern kontroll i processen för löneadministration. Bedömningen grundas på att nämnden inte fullt ut har genomfört kontroller i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

Stadsledningskontorets anvisningar anger hur ofta och vilka kontroller som ska genomföras av löner. De systematiska kontrollerna ska bland annat omfatta personalförteckning, utbetald lön, övertid, attesträtt, behörigheter, organisationsträd samt löneskulder. Granskningen visar att nämnden behöver förbättra sina kontroller av bland annat behörigheter och attesträtt.

Nämnden anger att de efter granskningstillfället utvecklat och implementerat nya rutiner för att ytterligare stärka kontroller i löneprocessen.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att systematiska kontroller utförs i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar för internkontroll av lönehantering.

#### **4.4 Hantering av betalkort (First Card)**

Revisionskontoret har genomfört en granskning i syfte att bedöma om förskolenämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av betalkort (First Card). Nämndens inköp med betalkort uppgår till 140 tkr mellan 1 januari och 30 september 2025.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll i sin hantering av betalkort.

Granskningen har omfattat stickprovskontroll av 20 betalkorts-transaktioner. Stickprovsgranskningen visar att transaktionerna i huvudsak har tillräckliga underlag, är korrekt attesterade, redovisade och hanterade utifrån skattemässiga regler. Det finns kontroller för inköpsmönster, kontantuttag, belopps- och limitgränser samt att betalkorten inte används för privata köp.

## **5. Uppföljning av tidigare års granskning**

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer. Rekommendationerna redovisas i bilaga 1.

Uppföljning visar att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. Tillämpning av kontroller i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar för internkontroll av lönehantering återstår att åtgärda.

## Bilaga 1 Uppföljning av lämnade rekommendationer

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Årsrapport 2025	<p><b>Systematiskt arbetsmiljöarbete</b> Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Säkerställa tillräckliga arbetssätt så att regelverk, riktlinjer och rutiner för arbetsmiljö efterlevs fullt ut avseende upprättande av riskbedömningar och handlingsplaner.</p> <p>Säkerställa att det finns fastställda rutiner som omfattar det systematiska arbetsmiljöarbetet och tydliggör hur dokumentation ska ske.</p>	Se kommentar under uppföljning	Följs upp kommande år.
Årsrapport 2025	<p><b>Barnsäkerhet</b> Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Utveckla dokumentationen i tillsynsärendet gällande fysisk barnsäkerhet.</p>	Se kommentar under uppföljning	Följs upp kommande år.
Revisionsrapport nr 2/2024	<p><b>Orosanmälningar i förskolor</b> Nämnden rekommenderas att:</p> <p>I samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla analysen av orosanmälningar.</p>	Ja	Rekommendationen bedöms åtgärdad. Nämnden har utvecklat analysen av orosanmälningar i rapporten Förskola i Stockholm 2024 (FÖF 2024/409). Nämnden anger i verksamhetsberättelsen att under 2026 kommer aktuell statistik om orosanmälningar jämföras med tidigare års resultat och analyseras i förhållande till genomförda insatser. Dock anger nämnden att för att fortsätta fördjupa analysen behöver metoden för att samla in statistik kring orosanmälningar utvecklas. Det kräver en utökad samverkan mellan stadsledningskontoret, stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen samt förskoleförvaltningen.
Årsrapport 2024	<p><b>Ägar- och ledningsprövning fristående förskolor</b> Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Utveckla dokumentationen av utförda kontroller, exempelvis ange vilka källor som granskats.</p> <p>Stärka kontroller av inskickade underlag för att säkerställa äktheten av dessa.</p> <p>Utveckla kontrollen gällande personer i ägar- och ledningskretsen.</p> <p>Löpande se över riskparametrarna som ligger till grund för tillsynen. Detta för att säkerställa att tillsynen prioriteras där störst risk finns att utöva oegentligheter och välfärdsbrottslighet, bland annat kan forskning och myndigheters statistik tillämpas.</p>	Ja	<p>Rekommendationerna bedöms åtgärdad.</p> <p>Nämnden har under året utvecklat bedömnings- och metodstöd för ägar- och ledningsprocessen. Revisionskontoret bedömer att dessa hanterar de områden som rekommendationerna omfattat.</p> <p>Rutiner och checklistor innehåller tydliga vägledningar om vilka källor som ska tillämpas och dokumenteras. Källorna är bland annat myndigheter så som Skatteverket, Kronofogdemyndigheter samt Revisorsinspektionen. Vid tillsyn genomförs även kontroller av legitimation. Det finns tydliga rutiner för vilka källor som ska tillämpas vid granskning av demokrati-villkor och vid den s.k. insiktsprövning i ägar- och ledningsprövningen.</p> <p>Planering av tillsynen genomförs utifrån en riskbedömning utifrån huvudmannens ekonomiska situation, lämplighet samt resultat från tidigare enhetstillsyner.</p>

<b>Rapport</b>	<b>Rekommendation</b>	<b>Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)</b>	<b>Uppföljning</b>
<b>Årsrapport 2023/2025</b>	<b>Löneprocessen</b> Nämnden rekommenderas att: Säkerställa att systematiska kontroller utförs i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar för internkontroll av lönehantering.	Nej	Uppföljande granskning visar att det fortsatt finns brister i efterlevande av stadsledningskontorets anvisningar för interkontroll av lönehantering.

## Bilaga 2 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier och nivåer som ligger till grund för revisionskontorets bedömningar. Kriterierna bygger på Sveriges Kommuner och Regioners God revisionssed i kommunal verksamhet, SKYREVs Vägledning nr 6 Grundläggande granskning samt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.

### Bedömning av ändamålsenlighet och ekonomi

Bedömningen utgår från att nämndens/bolagets:

- verksamhet bedrivits i enlighet med gällande lagar, föreskrifter m.m.,
- verksamhet har uppnått kommunfullmäktiges mål, resultatkrav, samt efterlever reglemente/bolagsordning och övriga direktiv,
- verksamhetsresultat och det ekonomiska resultatet står i ett rimligt förhållande till varandra.

### Bedömning av intern styrning och kontroll

Bedömningen utgår från att nämnden/bolaget har en intern styrning och kontroll som bidrar till måluppfyllelse, ändamålsenlig verksamhet och regel efterlevnad. Det ska även finnas systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden/bolaget har:

- en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- ett systematiskt riskarbete.
- riktlinjer och rutiner för väsentliga områden.
- tillförlitlig och tillräcklig information om verksamhet och ekonomi.
- tillräcklig beredning av ärenden.
- systematisk uppföljning av ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, inklusive analys av och åtgärder vid eventuella väsentliga avvikelser.

### Bedömningsnivåer

#### I huvudsak tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

#### Delvis tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterier är delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas.

#### Inte tillfredsställande/tillräcklig

Bedömningskriterierna är inte uppfyllda. Väsentliga brister behöver åtgärdas snarast.